

Alte Drucke

**Dauidis Chytræi In Historiam Iosvæ, Ivdicvm, Rvth, in
Prophetas & Psalmos aliquot; & Sententias Syracidæ**

Chyträus, David

Lipsiae, 1592

VD16 C 2504 T. II

CATALOGVS CONCILIORVM, IN QVO IVXTA SERIEM LITERARVM ALPHABETI,
NOMINA PRAECIPVARVM SYNODORVM, ET LOCA, ac tempora, quibus singulae
celebratae sunt, breuiter indicantur.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-148122

CATALOGVS CON-
CILIORVM, IN QVO IVXTA SE-
RIEM LITERARVM ALPHABETI, NOMI-
N A P RÆCIPVARVM SYNODORVM, ET LOCA,
ac tempora, quibus singulae celebratae sunt,
breuiter indicantur.

O N C I L I V M, propriè definiendo in Ecclesia Christiana, est cœtus multorum vera pietate & doctrina præstantium, qui confessione de sua in Christum fide & sententia scripturæ edunt, & perspicuè ostendunt suam interpretationem & sententiam in sacris literis fundatam esse, & rejiciunt falsas interpretationes, & errores, eosq; perspicuè cum textu verbi Dei pugnare conuincunt, atq; ita suo testimonio & confessione confirmant infirmos rectè sentientes. Impios autem & pertinaciter in errore perseuerantes, anathema esse pronunciant.

Etsi autem non omnes Synodi, quarum nomina hoc loco annotata sunt, pari puritate articulos doctrinæ cœlestis illustrarunt: quædam etiam manifestos errores defendebunt: pleræq; nihil prorsus de doctrina sed tantum de ceremonijs, de iurisdictione Episcoporum, & moribus clericorum, decreta sanciuerunt: tamen hæc vera piarum Synodorum descriptio est, quales omnibus temporibus aliquæ fuerunt, quæ solius verbi diuini, & diuinarum patefactiōnum, ac testimoniorum primæ ecclesiæ normam in iudicando sicutæ sunt.

P R I M A Synodus noui Testamenti fuit congressus Mariæ, Elizabeth, Zachariæ, & aliorum, in quo promulgatus est articulus, de concepto & iuxta promissiones patrib. datas, exhibito Messia redemptore, Luc. 1.

D E I N D E, circa annū à concepto Christo quadragesimum octauum, præcipui **A P O S T O L I**, Petrus, Paulus, Iacobus, Iohannes, Barnabas, Titus, Silas, & alij Ierosolymæ conuenientes decretum fecerunt de abrogatione legis Mosaicæ, quod videlicet circumcisio, & obseruatio ceremoniarum Mosis, non sit iusticia noui Testamenti, nec sit necessaria ad salutem, sed quod per solam gratiam Domini nostri Iesu Christi, credentes saluentur, sicut & Patres saluati sunt, Actor. 19. Hæc Synodus Apostolo-

rū, in nouo Testamento, inter cæteras Synodos præcipue eminet, & illustrem imaginē & formā Christianæ Synodi exprimit.

Sequentes Synodos, quarum crebra in iure Pontificio, & in recentium scriptis mentio fit, iuxta literarum Alphabeti ordinem distribui, & singularum loca & annos Christi breuiter indicaui.

A G A T H E N S E concilium in urbe Galiliae Narbonensis Agatha, quam à Massiliensibus ædificatam esse, Strabo lib. 4. refert, non procul à monte Pessulano, celebratum est circa annum Christi 420. Condidit 71. decreta, de continentia Clericorum, de monasterijs, de bonis Ecclesiasticis, de moribus & ætate sacerdotum, quos ante annum ætatis 30. non vult ordinari, & de similibus materijs. Dogmatum nullam mentionem facit. Ritus publicæ pœnitentiaz ex concilio Agathensi describit Gratianus distin. 50. cl. pœnitentes, &c. in capite quadragesimæ.

A N C Y R A N U M concilium, in Ancyra urbe Galatiae, habitum est, circa annum Christi 308, sub Diocletiano Imp. Imposuit *Antiochus* seu malctas, ijs, qui in persecuzione idolis imolauerant, condidit decreta de coniugio sacerdotum, & alijs casibus coniugalibus. Item, aduersus Martionem, qui esum carnium improbabat, &c. Canon 10. Diaconi, si in ipsa ordinatione protestati fuerint, velle se habere vxores, nec posse se continere, hi postea, si ad nuptias venerint, in ministerio maneant propter quia his Episcopus licentiam dedit.

A N T I O C H E N A Synodus 1. quæ circa annum Christi 278. Paulum Samosatenum damnauit, describitur ab Eusebio lib. 7. cap. 25. vbi insignis cōfessio de tribus personis *episcopis*, à Gregorio Neocasariense edita, exponitur his verbis. *V n v s Deus, pater Verbi viuentis, sapientia subsistentis & virtutis suæ & figuræ, perfectus perfecti genitor, pater filij vnigeniti, unus Dominus, sol⁹ ex solo, figura & imago deitatis, verbū perpetrans, comprehendens omnia, & virtus*

tus, qua tota creatura fieri potuit. Filius verus veri, & inuisibilis ex intuisibili, & in corruptibilis ex incorruptibili, & immortalis ex immortali, & sempiternus ex sempiterno, unus Spiritus sanctus, ex Deo substantiam habens, & qui per filium apparuit, imago filij perfecti perfecta viuentium causa, sanctitas, sanctificationis praefatix, per quem Deus super omnia & in omnibus cognoscitur, & filius per omnes. Trinitas perfecta maiestate & sempiternitate, & regno minime diuiditur neq; alienatur, Igitur neq; factum quid, aut seruens in Trinitate, neq; superinductum, tanquam ante hac quidem non subsistens, postea vero superingressum. Neq; ita defuit usquam filius Patri, neq; filio Spiritus sanctus, sed inuertibilis & immutabilis eadem Trinitas semper.

ANTIOCHENA Synodus, à Constantio Imp. coacta quinto anno post mortem Constantini, fuit Arianis, & damnauit Athanasium, Trip. lib. 4. cap. 9. 10.

ANTISIODORENSIS Synodus in Gallia Lugdunensi, circa annum Christi 614. prohibuit vigilias in campis, sortes, usum mulsi in Misla, baptismum extra dictem Paschæ, incestas consuetudines, &c.

APHRICANVM concilium episcoporum 217. circa annum Christi 420. collegit 150. canones in superioribus Synodis, Carthagine & alibi sanctitos.

AQVILENSE, cui etiam sanctus Ambrosius interfuit, Aquileia celebratum circa annum Christi 380. Confirmavit decreta Synodi Nicenæ, damnauit Arianos, & nominatim Palladium & Secundianum.

ARELATENSIS Synodus I. tempore Constantini Imp. habita esse scribitur, & 23. decreta condidisse de obseruatione Paschæ, de rebaptizandis Arianis, de excommunicatione, &c.

ARELATENSIS II. sub eodem Imperatore celebrata, & de recipiendis lapsis, de ordinatione Episcoporum, de habendis Synodis, de coniugatis non assumendis in sacerdotium, decreta fecit.

ARELATENSIS III. tempore Martiani Imp. sanciuit, ne quis ante annum ætatis 39. Item, ne quis bigamus, vel pœnitens, vel laicus, ante annum conuersonis, ad sacerdotij munus ordinetur.

Dist. 16. recitantur plures Synodi Arelatenses: Sed nec quo tempore habitæ sint, aut quid decrenerint exponitur. Dist. 38. ex Arelaten. III. & IV. citat

canonem de maritis non ordinandis ad sacerdotium.

ARAVSIACVM concilium, in Arau-
sia Gallæ prope Auinionem urbe, quæ
nunc Orenge nominatur, habitum tem-
pore Theodosij Iunioris. Illustravit do-
ctrinam de peccato Originis, de imbecil-
litate liberi arbitrij, de gratia & necessario
auxilio Spiritus sancti, &c. Viginti quinq;
canonibus cognitione dignissimis, ex qui-
bus sex priores ascribam, vt inde de ca-
teris iudicium fieri posse.

Primus canon. Si quis per offensam præuaricationis Adæ, non totum, id est, secundum corpus, & animam, in deteriorius hominem dicit commutatum, sed animæ libertate illæsa durante, corpus tantummodo corruptioni credit obnoxium, Pelagij errore deceptus, aduersatur scriptu-
ra dicenti: Anima, quæ peccauerit, ipsa morietur. Et, Nescitis, quoniam cui exhibetis vos seruos ad obediendum, serui estis eius cui obeditis. Et, A quo quis supe-
ratur, eius seruus addicitur.

I I. Si quis soli Adæ præuaricationem suam, non & eius propagini afferit nocuisse, aut certè mortem tantum corporis, quæ poena peccati est, non autem & peccatum, quod mors est animæ, per unum hominem in omne genus humanum transiisse testatur, iniusticiam Deo dabit, contradicens Apostolo dicenti: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors in omnes homines pertransiit, in quo omnes peccauerunt.

I I I. Si quis inuocationem humanam gratiæ Dei dicit posse conferri, non autem ipsam gratiam facere, vt inuocetur a nobis, contradicit Esaïæ propheta vel Apostolo idem dicenti: Inuentus sum non quærentibus me, palam apparuhi his qui me non interrogabant.

I I I I. Si quis vt a peccato purgetur, voluntatem nostram Deum expectare contendit, non autem, vt etiam purgari velimus, per sancti Spiritus infusionem & operationem in nos fieri, confitetur, resiſtit ipsi Spiritui sancto per Salomonem dicenti, Præparatur voluntas a Domino, & Apostolo salubriter precanti: Deus est, qui operatur in nobis, & velle, & perficere pro bona voluntate.

V. Si quis sicut augmentum, ita etiam initium fidei, ipsumq; credulitatis affectum, quo in eum credimus, qui iustificat impium, & ad regenerationem baptis-
matis peruenimus, non per gratiæ donū, id est per

Chyv

est, per inspirationem Spiritus sancti, corrigentem voluntatem nostram ab infidelitate ad fidem, ab impietate ad pietatem, sed naturaliter nobis inesse dicit, Apostolicis dogmatibus aduersarius approbatur beato Paulo dicente: Confidimus, quia qui cœpit in nobis bonum opus, perficiet usq; in diem Domini nostri Iesu Christi. Et illud: Vobis datum est, pro Christo, non solum, ut in eum credatis, sed etiam ut pro illo patiamini. Et, Gratia salui facti estis per fidem, non ex vobis, Dei enim donum est. Qui enim fidem, qua in Deum credimus, dicunt esse naturalem, omnes eos, qui ab Ecclesia Christi alieni sunt, quodammodo fideles esse definiunt.

V. Si quis sine gratia Dei creditibus, volentibus, desiderantibus, conantibus, laborantibus, vigilantibus, studentibus, potentibus, querentibus, pulsantibus nobis misericordiam dicit conferri, non autem diuinitus, ut credamus, velimus, vel hæc omnia, sicut oportet, agere valeamus, per infusionem & inspirationem sancti Spiritus in nobis fieri confitetur, aut humilitati, aut obedientiæ humanae subiungit gratiæ adiutorium, nec ut obedientes & humiles simus ipsius gratiæ donum esse consentit, resistit Apostolo dicenti: Quid habes quod non accepisti? Et, Gratia Dei sum id, quod sum, &c.

ARVERNENSIS Synodus in Aquitania, celebrata tempore Iustiniani Imp. Inter cetera statuit, ut in Synodis nullæ aliæ causæ proponantur, priusquam ea, quæ ad fidem & confirmationem dogmatum & disciplinam Ecclesiæ pertinent, finiantur.

AVRELIENSIS 33. Episcoporum à Clodouæ I. rege Galliæ conuocata circa annum Christi 500. Instituit rogationes seu Litanias triduo ante festum Ascensionis. Fecit decreta de confugientibus ad Ecclesiæ, de redditibus ecclesiæ dispensandis. Item, ne Abbates & Presbyteri sine assensu Episcopi pertant à Principibus vel alijs beneficia Ecclesiastica. Item, ut Abbates Episcopis subiecti sint.

AVRELIENSIS II. & III. tempore Iustiniani primi Imperatoris, repetiuit veterum Conciliorum decreta, de Synodis quolibet anno semel habendis, de ordinatione Episcoporum, de Simonia vitanda, de casibus quibusdam matrimonialibus, de continentia Clericorum à proprijs vxoribus, de Abbatibus, ut episcoporum præceptis obtemperent, de bonis Ecclesiasticis, &c.

AVRELIENSIS IIII. circa annum Christi 560. tempore Childeberti regis, inter cetera ad disciplinam & redditus Ecclesiæ pertinentia, sanxit, ut dies Paschæ, & quadragesima ab omnibus æqualiter serueretur, ut in Missâ vinum merum, non mixtum aqua offeratur, ut Sacerdotes cum coniugibus suis non habent communem leætum.

AVRELIENSE V. eiusdem regis tempore, damnat Nestorij & Eutychis dogmata, prohibet Clericis familiaritatem mulierum, prohibet Simoniam & rapinas bonorum ecclesiæ, instituit ordinem iudicij in accusatione episcoporum seu clericorum.

BASILIENSE concilium anno Christi 1431. mense Decembri incoatum est. Primi duo anni ferè consumti sunt in citatione & accusatione Pontificis Eugenij IIII. qui Basiliense concilium disoluere conabatur.

Sessione 4. Boëmis ad concilium vocatis fatus conductus, seu securitas iuxta formâ Aegre ab ipsis præscriptâ, mittitur.

Sessione 16. recipiuntur oratores Pape ad concilium missi.

Acta cum Græcis ad concilium venturis recensentur Sessione 19. 24. 25. 32.

Sessione 34. anno Christi 1439. deponitur Papa Eugenius IIII. qui concilium transtulerat Ferrariam, & eodem vocaverat Imperatorem & Patriarcham Græcorum.

Sessione 36. confirmatur Festum conceptionis Mariæ.

Sessione 39. eligitur Papa Amedæus, dux Sabaudie, qui Felicis V. nomen assumit.

Sessione 43. anno Christi 1441. institutum est Festum Visitationis Mariæ.

Sessione 45. indicitur proximum concilium Lugduni celebrandum.

BRACARENSIS Synodi duæ, in Lusitania, circa annum Christi 620. damnarunt errores Priscillianistarum, & fancierunt, ut idem sit ordò seu forma rituum, Baptismi, Missæ, lectionum Psalmorum in omnibus ecclesijs, ut Episcopi suas ecclesiæ visitent, ut nemo intra sanctorum templâ se peliat, &c.

BRACARENSIS III. circa annum Christi 680. Primo canone sancit, ut in sacrificio non lac, non mustum ex vuis expressis, sed vinum aqua mixtum offeratur, nec intincta in vinum Eucharistia populo porrigitur.

CABIL-

CABILLIONENSE concilium ad Ararin fl. circa annum Christi 480. sancit normam fidei in Synodo Nicena propositam, & veterum conciliarum Canones iniuliatae seruandos esse. Postea de ordinatione & electione Episcoporum, de pœnitentia, de Iurisdictione Ecclesiastica de sanctificatione sabbathi, de canticis, decreta condit.

CARPENTORACTENSIS Synodus circa annum Christi 450. constituit, ne Episcopi omnes ecclesiarum reditus ad se se transferant, sed ut primum stipendia inferioribus ministris, deinde ut ad sustentationem ædificiorum & pauperum necessaria inde decident.

CHALCEDONENSIS Synodus IIII. vniuersalis, Episcoporum 630. tempore Martiani & Valentiniani Imp. celebrata anno Christi 455. damnauit Eutychen Archimandriten Constantinopolitanum, & Dioscorum Alexandriae Episcopum, Qui ut longissime a Nestorij sententia discederent, docuerant post vaionem non esse duas in Christo naturas, sed has inter se confusas, & verbi ac carnis. vnam & candem naturam esse.

Diligentissime autem & fusissime omnium hujus concilij acta in Tomis conciliarum exposita sunt. Decretum de principali articulo vnionis duarum in Christo naturarum, recitatur Sess. V I. his verbis, quæ Græcè & Latinè adscribam.

Ἐνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογήμεν ἵνα τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ὅμοφόνως ὀπωρεῖς ἐκδιδάσκομεν τέλεον τὸν αὐτὸν ἐν Θεότητι, καὶ τέλεον τὸν αὐτὸν ἐν αἰθρίῳ πότητι. Θεοῦ ἀληθῆς, καὶ αἰθρίου ἀληθῆς, τὸν αὐτὸν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος ὁμούσιον πατέρι κατὰ τὴν θεότητα, ὁμούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν αἰθρίῳ πότητα, κατὰ πάστα ὁμοίου ἡμῖν χωρὶς ἀμάρτιας, περὶ αἵματος μὲν ἐκ τῆς πατέρος ψυχῆστα κατὰ τὴν θεότητα, ἐχάστων ἢ τῶν ἡμέρων, τὸν αὐτὸν διῆκον, καὶ Διὰ τῶν ἡμετέρων σωτηρίας ὃν παρεῖ τῆς παρθένες καὶ Θεοτόκης κατὰ τὴν αἰθρίῳ πότητα.

Ἐνα καὶ αὐτὸν Ἰησὸν χριστὸν ἡμῶν κύριον, ἐν δύο φύσεσιν ἀτυγχύτας, ἀτρέπτας, ἀδιαιρέτας, ἀχωρίστας γνωρίζομεν, ἔδωκε τῆς τῶν φύσεων Διεθερας αἰσημερίας Διὰ τῶν ἑρωτῶν, σωζόμενος ἢ μᾶλλον τῆς ἴδιατητοῦ ἐκατέρας φύσεως, καὶ εἰς ἐν

πέσσωπον, καὶ μίας Στρέψασιν σωτηρεύστης ἐχόντες εἰς δύο πέσσωπα μεριζόμενον ἢ Διεθερας μεριζόμενον, αλλὰ ἐνα καὶ τὸν αὐτὸν ἵνα μονοθεὸν λόγον καὶ κύριον Ἰησὸν χριστὸν, καθάπτερον αἰσθανειν οἱ περιφήται καὶ αὐτὸς περιαττὸς ἡριστὸς ἐξεπαιδεύσεις, καὶ τὸ τῶν πατέρων ἡμῶν παραδέδωκε σύμβολον.

Vnum & eundem confitemur filium Dominum nostrum Iesum Christum, & una voce omnes docemus perfectum eundem in diuinitate, & perfectum eundem humanitate. Deum verum & hominem verum, eundem ex rationali anima & corpore consubstantialem patri secundum diuinitatem, consubstantialem eundem nobis secundum humanitatem, per omnia nobis æqualem absq; peccato, ante secula quidem ex patre secundum diuinitatem, in extremis autem diebus eundem proter nos, & propter nostram salutem ex Maria virgine & Dei genitricē secundum humanitatem genitum.

Vnum & eundem IESVM CHRISTVM, filium & Dominum unigenitum, in duabus naturis, inconfusè, immutabiliter, indiuise, insegregabiliter cognitum atque deprehendit: haudquaquam naturarum differentiam vniione tollente, sed proprietatem potius vtriusq; naturæ conservante, quæ in personam vnam & in subsistentiam vnam concurrit: non veluti in duas personas distinctum aut diuisum, sed vnum & eundem filium unigenitum DEVM Verbum Dominum nostrum IESVM CHRISTVM: quemadmodum antiquitus Prophetæ, & ipse de seipso nos docuit CHRISTVS, & Symbolum patrum nobis tradidit.

In ceteris sessionibus controversiæ Episcoporum, de Iurisdictione, & aliæ lites dirimuntur. Sessione X V. Canones sanctorum de Simonia fugienda, de Monachis, ut subiecti sint Episcopo suæ ciuitatis, de iudicijs, de coniugio Clericorum, de concilijs quolibet anno bis in unaquaque prouincia celebrandis, &c.

CARTHAGINENSIS concilium circa annum Christi 250. praeside S. Cypriano, 84. sententijs definitum Hæreticos rebaptizandos esse. Sed post centum ferrè annos alia Synodus, quæ nominatur Carthaginensis prima, tempore Constantini Imp. praeside Grato episcopo Carthaginense, decreuit baptizatos in fide S. Trinitatis non esse rebaptizandos, ut nunc baptizati

zati à Papistis , etiamsi multos errores & idola defendunt , tamen quia verba institutionis baptismi & veram eorum sententiā fine idolatria retinent , nō baptizantur.

Carthaginensis II. tempore Valentini & Theodosij Imp. confessa est doctrinam de tribus personis ^{quaesitio}, sacerdotibus præcipit abstinentiam ab uxoribus , & alia ad Iurisdictionem Eccles. pertinentia sancit.

Carthaginensis III. circa eadem tempore præside Aurelio episcopo, quinquaginta Canones de Iurisdictione Ecclesiastica, de disciplina Clericoru, de administratio- ne sacramentorum , &c. condidit. Inter cætera decreuit, vt singulis annis in qualibet prouincia Synodus celebretur. Item, vt filij vel filiæ Episcoporum , vel quorumlibet clericorum non iungantur matrimonio hæreticis aut gentilibus.

CARTHAGINENSIS IV. tempore Honorij Imp. circa A. C. 406. celebrata est præside Aurelio episcopo Carthag. condidit 104. decreta, inter quæ primum continet FORMAM EXAMINIS DOCTRINÆ ET MORVM in ordinatione Episcopi. Proximè sequentia, ritus initiandi septem ordines describunt. 15. præcipit , vt episcopus vilem supellec̄titem & mensam & victū pauperē habeat, & dignitatis suæ autoritatem fide & vitæ meritis , quærat. Reliqua de Diaconis, de officijs & moribus Clericorum , de vitanda consuetudine excommunicatorum , de Pœnitentibus recipiendis, &c. præcipiunt. Huic Synodo interfuerunt episcopi 214. ac inter hos etiam S. Augustinus.

Carthaginensis V. eodem Aurelio episcopo præside , inter cætera decreuit , vt infantes , quoties non inuenientur certiss. testes, qui eos baptizatos esse sine dubitatione testentur , absq; ullo scrupulo baptizentur.

Carthaginensis VI. eodem Aurelio præside , circa annum Christi 420. conclusit conseruanda esse decreta Synodi Nicenæ , ac vt certò constet , quæ sint in ea Synodo decreta, mittendos esse legatos Constantinopolin , Antiochiam & Alexandriam , qui vera illius Synodi decreta adferant. Nam Bonifacius & ante eum Sosimus , episcopi Romani per literas petierant , vt omnibus reliquis episcopis ad Romanum appellare liceret, ac in eam sententiam citauerant canonem concilij Niceni, quem in veris Græcis exemplaribus non extare episcopi Africani dicebant. Huic Synodo interfuerunt S. Augustinus, Prosper, Orosius, &c.

CÆSARAVGVSTANA Synodus in Hispania , octo decreta fecit , inter quæ postremum est , non velandas esse virgines , quæ se Deo voverunt , nisi quadraginta annorum probata ætate.

COLONIENSIS Synodus, tempore Constantij Imp. damnauit Euphratam episcopum Arianum , Qui docuerat Christum non esse verè & natura Deum.

CONSTANTINOPOLITANA
I. Synodus , & vniuersalis secunda , tempore Gratiani & Theodosij Imp. conuocata est , anno Christi 385. vt ex annotatione Coss. quæ extat Trip. 9. cap. 22. apparet. In hac Synodo, 150. Episcopi fuerunt , ac in his præcipiæ autoritatis Meletius Antiochiae , Timotheus Alexandriæ , Cyrus Ierosolymæ episcopus, Item, Gregorius Nazianzenus , qui tum Constantinopoli docebat , & Gregorius Nyssenus . Hi repetiuerunt Symbolum Synodi Nicenæ , additis quibusdam verbis & illustrato articulo de Spiritu sancto. Damnarunt Macedonij sectatores *τηνυματομάχους*, qui docebant Spiritum sanctum esse creaturam. Item, Eunomianos, Sabellianos, Apollinarios. Historiam requirant studiosi Trip. lib. 9. cap. 4. 5. 8. 9. & in primis 12. 13. 14. 15. &c.

Solet autem Symbolum fidei ea verborum forma vistatè in templis cani, quæ in illa Synodo præscripta est.

CREDO in unum D E Y M , patrem omnipotentem , factorem cœli & terræ , visibilium omnium & inuisibilium. Et in unum Dominum I E S U M C H R I S T U M , filium Dei unigenitum , & ex Patre natum ante omnia secula , Deum de Deo , Lumen de lumine , Deum verum de Deo vero , genitum non factum , consubstantiale Patri , per quem omnia facta sunt , Qui propter nos homines , & propter nostram salutem descendit de cœlis , & incarnatus est de Spiritu sancto , ex Maria virginie , & Homo factus est , passus etiam sub Pontio Pilato ac sepultus est , & tercia die resurrexit , Ascendit ad cœlos , sedet ad dexteram Patris , inde venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos , cuius regni non erit finis. Et in S P I R I T U M S A N C T U M Dominum & viuificantem , qui ex patre procedit , qui cum Patre filioque simul adoratur & conglorificatur , Qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiæ Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum , & expecto resurrectionem mortuorum ,

mortuorum, & vitam futuri seculi, Amen.
Armenij verba quædam addunt, Et perfectus Homo factus est.

Ascendit ad cœlos in eodem corpore.
Inde venturus est in eodem corpore iudicare.

Credimus in Spiritum sanctum non factum, sed procedentem.

Qui locutus est per Prophetas & Evangelistas, qui descendit in Iordanem super Christum, per quem & Apostoli prædicatorerant, qui etiam & hactenus in sanctis habitat.

Et resurreccio mortuorum, & iudicium cum anima & corpore, & regnum, & vitam æternam.

C O N S T A N T I N O P O L I T A N A.
Synodus V. scilicet vniuersalis, tempore Iustiniani Imp. anno Christi 552. Illustravit doctrinam de modo Unionis duarum naturarum in Christo, damnauit Anthymum episcopum Trapezuntinum, qui Constantinopolitanam sedem inuaserat, & Theodorum Mopsuestenum Cilicem Nestorij amicum, & **T H E O D O R I T U M** Cyri episcopum, qui XII. capitula Cyri oppugnarat, & Petrum Apamenum, Seuerum Antiochenum, & Zoaram, monachum Syrum, de quibus constitutio Iustiniani in Nouellis extat. Refutauit & Origenica deliramenta, quæ Monachi in Palestina de Animabus hominum, initio mundi ante corpora simul conditis, de resurrectione mortuorum, de salute dæmonum, &c sparserant, de quibus apud Nicæphorum lib. 17. cap. 28. canones extant.

Canones 14. de S. Trinitate, & duabus naturis in Christo, sanctos in hac Synodo, adscribam.

I. Si quis non confitetur, Patris & Filii, & Spiritus sancti vnam virtutem, & potestatem, trinitatem confubstantiam, vnam Deitatem in tribus subsistentijs sine Personis adorandam, talis anathema sit. Vnus enim Deus & Pater, ex quo omnia, & vnum Dominus Iesus, per quem omnia, & vnum Spiritus sanctus, in quo omnia.

II. Si quis non confitetur, Dei verbi duas esse natuitates, vnam quidem ante secula, & sine tempore incorporaliter, aliam vero eiusdem in ultimis diebus descendens de cœlo, & incarnata ex sancta gloriose Dei genitrice semperq; virginie Maria, qui natus est ex ea, anathema sit.

III. Si quis dicit, alium esse Deum verbum, qui miracula fecit, & alium Christum, qui passus est, vel Deum verbum

cum Christo esse dicit, quando ex muliere nascebatur, vel in ipso esse, ut alterum in altero, & non vnum eundemq; Dominum nostrum Iesum Christum, Dei verbum incarnatum & hominem factum, atq; eiusdem miracula & passiones, quas sponte passus est carne, talis anathema sit.

III. Si quis dicit, secundum gratiam, vel secundum operationem, vel secundum dignitatem, vel secundum æqualitatē honoris, vel secundum autoritatē, aut relationem, aut effectū, aut virtutem, vnitatem Dei verbi ad hominem factam esse, aut secundum bonam voluntatem, quasi quod placuit Deo verbo homini, quia bene viuum est ei de ipso, sicut Theodorus insaniens dicit, vel secundum solam hominis similitudinem, quam Græci Homonēmiam vocant, per quam Nestoriani Deum verbum Iesum & Christum vocantes & hominē separatum Christum & filium nominantes, & duas personas manifeste dicentes, per solam nominationem, honorem & dignitatem & adorationem, & vnam personam, & vnum Christum configunt dicere, sed non confitentur (sicut sancti Patres docuerunt, vnitatem Dei verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali, secundum compositionem, id est, secundum subsistentiam factam, & propterea vnam eius subsistentiam, quæ est Dominus noster Iesus Christus, vnum de S. Trinitate: talis anathema sit. Cū enim multis modis vnitatis intelligatur: aliquando quidem impietatem Apollinaris, & Euthyphetis sequuntur, in perectionem eorum qui conuenerunt colentes unionem secundum confusionem prædicant. Theodori autem & Nestorij sequaces, diuisione gaudentes, affectualem vnitatem introducunt. Sancta Dei verò Ecclesia, vtriusq; perfidiæ impietatem ejiciens, vnitatem Dei verbi ad carnem, secundum compositionem confitetur, quod est secundum subsistentiam. Vnitio enim per compositionem, in mysterio Christi, non solum inconfusa ea, quæ conuenere, seruat, sed nec diuisionem suscipit.

V. Si quis vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi ita intelligit, tanquam suscipientem multarum substantiarum dignificationē, & propterea conatur introducere in mysterio Christi duas subsistentias vel personas, ab eo introductis duab⁹ personas, vnam personam dicit, per dignitatem & honorem & adorationem, sicut Theodorus & Nestorius insanientes con-

P P P P scripsit

Chy

scriperunt, & calumniantur S. Chalcedonensem Synodum, tanquam secundum hunc impissimum intellectum usum unius intelligentiae vocabulo: sed non confiteratur Dei verbum carni substantialiter uniri, & propterea unam eius substantialiam vel personam, & ita S. Chalcedonensem Synodum unam substantialiam Domini nostri Iesu Christi confiteri, talis anathema sit. neq; enim adiectionem personae vel substantialiae sancta trinitas suscepit ex incarnatione uno de eadem trinitate, Deo verbo.

V I. Si quis abusiuè & non verè Dei genitricem dicit sanctam gloriosam semper virginem Mariam, aut per relationem tanquam homine puro nato, (Non enim Deo verbo ex ea incarnato, sed relati secundum illos hominis nativitate in Deum Verbum, tanquam coherens nascenti homini) & criminatur Chalcedonensem Synodum tanquam secundum eundem impium intellectum à Theodoro commentatum, Dei genitricem, virginem assertorem: aut si quis hominis genitricem vocat eam aut Christi genitricem, utpote Christo non existente Deo, & non specialiter, & secundum veritatem Dei genitricem eandem confitetur: ob id, quod ante secula a patre genitus Deus Verbum, in ultimis diebus, ex ea incarnatus, & natus est, atque ita pie sanctam Chalcedonensem Synodum Dei genitricem eam confiteri, talis anathema sit.

V II. Si quis in duabus naturis dicens, non ut in Deitate & humanitate unum Dominum nostrum Iesum Christum confiteratur, ut per hoc significet differentiam naturarum, ex quibus in confusa & ineffabilis unitas facta est, neq; verbo in naturam carnis transfigurato, neq; ad verbi naturam translato, (Manet enim utrumque; quod est secundum naturam, & post factam unitatem substantialiter) sed in divisionem per partem huiusmodi suscipit vocem in mysterio Christi, aut numerum naturarum confitens, in uno eodemque Domino nostro Iesu Christo Deo Verbo incarnato, & non tantummodo contemplatione differentiam eorum accipit, ex quibus & compositus est, non interempta proprietate propter unitatem, (Vnus enim ex utriusque; & per unum utraq;) sed propterea numero utitur, tanquam diuisis & propriæ substantialia consistentes naturas, talis anathema sit.

VIII. Si quis ex duabus naturis Deitate & humanitate confitens unitatem fa-

ctam fuisse, vel unam naturam Dei verbi incarnatam, dicens, & non sic has voces intelligit, sicut sancti patres docuerunt, quod ex diuina natura & humana, unitione secundum substantialia facta, unus Christus factus est, sed ex huiusmodi vocibus unam naturam sive substantialiam Deitatis & carnis Christi introducere conatur: talis anathema sit.

I X. Si quis adorari in duabus naturis dicit CHRISTVM, ex quo duæ adorations introducuntur semotim D E O Verbo & semotim homini: aut si quis ad peremptionem carnis, aut confusionem Deitatis & humanitatis unam naturam sive essentialiam conuenientium portentuose introducens sic adorat Christum, sed non una adoratione Deum Verbum incarnatum cum eius carne adorat, iuxta q; sanctæ Dei Ecclesie traditum est: talis anathema sit.

X. Si quis non confitetur crucifixum carne Dominum nostrum Iesum Christum, esse verum Deum, & Dominum gloriam, & unum de sancta trinitate, talis anathema sit.

X I. Si quis non anathematizat Arium, Eanomium, Macedonium, Apollinarem, Nestorium, Eutychen, & Origenem, cum impijs eorum scriptis, & omnes alios Hereticos, qui condemnati sunt, & anathematizati a sancta Dei Catholica & Apostolica ecclesia vel prædictis sanctis quarti concilijs, sed & eos qui similia cum prædictis hereticis sapuerunt aut sapere noscuntur, & vñq; ad finem permanerunt in propria impietate, talis anathema sit.

X II. Si quis defendit Theodorum impissimum Mopsuestenum, qui dixit aliud esse Deum verbum, &c.

X III. Si quis defendit impia scripta Theodorei, que contra rectam fidem exposta sunt, & primam Ephesinam sanctam synodum, & sanctum Cyrilum & XII. eius capitula, & ea omnia, que scripsit p Theodoro & Nestorio impissimo, ut alijs, qui similia prædictis Theodoro & Nestorio impissimo sapuerunt, & recipite eos vel impietatem eorum, atque propterea impios vocat Ecclesie doctores, qui substantialiter Dei unitatem Dei verbi ad carnem confitentur, & non anathematizat prædicta impissima conscripta & eos, qui similia his sapuerunt vel sapiunt, sed & omnes qui contra rectam fidem scriperunt aut contra beatæ memorie Cyrillum vel XII. eius capitula, & in hac impietate defuncti sunt, tales anathema sint.

X IV. Si

XIII. Si quis defendit epistolam, quā dicitur Iba scripsisse ad Marim Persam, quā denegat quidem Dcūm verbum de sancta genitrice semperq; virgine Maria incarnatum hominem factum, dicit autem purum hominem ex ea natum esse, quem templum vocat, tanquam alio existente Deo verbo & alio homine, &c.

C O N S T A N T I N O P O L I T A N A
Synodus VI. vniuersalis, sub Constantino Pogonato Imp. circa annum Christi 680. damnauit Monothelitas, Theodorum Pharanensem, Cyrum Alexandrinum, Sergium, Pyrrhum & Paulum Constantopolitanum episcopos, qui docuerunt deitatis & humanitatis Christi vnam tantum voluntatem & operationem esse. Præcipue autem explicatur & dijudicatur hæc controuersia actione octaua, decima, undecima, & decimalēcta. In hac Synodo scribuntur confirmati esse canones Apostolorum distinct. 16.

Mox autem post sextam Synodum conuenerunt in Trullo regij palatij Patres amplius 220. & inter cæteros, Canonem 13. de coniugio sacerdotum sanxerunt, qui etiam distin. 31. C. Quoniam citantur. Verba canonis ex Græco reddita hæc sunt: Quoniam in Romana Ecclesia, loco canonis traditum esse cognouimus, ut ij qui digni habendi sunt ordinatione Diaconi vel Presbyteri, profiteantur, se deinceps cum vxoribus suis non congressuros, nos sequentes veterem canonem Apostolicæ & sinceræ ordinationis, legitimas facrorum virorum cohabitationes coniugales etiam ex hodierno die in posterum valere, ratas & firmas esse volumus. Nullo modo eorum cum vxoribus proprijs coniunctionem seu copulationem dissoluentes, aut fraudantes eos consuetudine coniugali, quæ conueniente tempore fiat. Itaque si quis dignus inneniatur Hypodiaconi, Diaconi aut Presbyteri ordinatione, is minimè prohibendas est hunc gradum ascendere, Ideò quod cum legitima vxore cohabit. Nec tempore ordinationis suæ postuletur ab eo, ut profiteatur, quod abstinere veit aut debeat a legitimo cōgressu cum propria vxore, non autem indiscriminatim cum vxoribus suis coniunctionem habebunt; sed vicis suæ tempore abstinebunt. Si quis igitur præsumferit contra Apostolicos canones, Diaconos & sacerdotes post ordinationem cōsuetudine cum legitimis suis vxoribus priuare, deponatur. Similiter & qui ordinantur, si

vxores suas prætextu pietatis abijciant, excommunicentur.

C O N S T A N T I N O P O L I T A N A, quam VIII. Vniuersalem nominant, celebrata est circa annum Christi 860. Imp. Basilio patre & Constantino & Leone filijs, de electione Episcoporum, ne Laici se ei immisceant, decreta fecisse scribitur dist. 63. C. Adrianus.

C O N S T A N T I E N S E concilium tempore Sigismundi Imperatoris anno Christi 1414. mense Nouembri, incoatum est. Venerat eō Papa Iohannes 33. verū paucis diebus post, clam aufugit. Deinde citatus, cùm non veniret, sententia concilij à Papatu depositus est.

Sessione VIII. damnauit 45. errores ex libris Iohannis V Vicieui excerptos.

Sessione XII. vniuersali prohibitione laicis alteram speciem Sacramenti ademit, vtens inter cætera his verbis: Hoc præfens concilium sacrum generale Constantiense in Spiritu sancto legitime congregatum, declarat, decernit & definit, Quod licet Christus post coenam instituerit, & suis discipulis administrauerit, sub vtraq; specie, panis & vini, hoc venerabile sacramentum: tamen HOC NON OBSTANTE, licet in primitiva Ecclesia huiusmodi sacramentum reciperetur a fidelibus sub vtraque specie, approbata consuetudo Ecclesiæ seruauit & seruat, vt à confientibus sub vtraq; & à laicis tantummodo sub specie panis suscipiatur, &c.

Sessione X V. anno 1415. die 6. Iulij damnatus est Iohannes Huss, & nominatim reprobati sunt 30. articuli ex illius libellis excerpti, inter quos primus est: Quod vna sit sancta vniuersalis Ecclesia, quæ sit prædestinatiorum vniuersitas.

Sessione 21. anno 1416. die 30. Maij damnatus est Hieronymus de Praga, Huysi collega.

Sessione 37. an. 1417. die 16. Iulij depontitur Petrus de Luna, qui se benedictum XIII. nominarat, & Aunione, & in Hispania tempore Ichilmatis se pro Papa gesserat.

Sessione 39. decernitur, vt post proximos quinq; annos, deinde post septem annos, & deinceps a decimo in decennium generale concilium celebretur.

Sessione 40. pponuntur 18. capita ad reformationē ecclesiæ Romanae pertinentia.

Sessione 41. anno 1417. die 8. Nouembbris eligitur Papa, Otho de Columna, qui nomen Martini V. assumpsit.

Sessione 44. an. 1418. 19. Aprilis, indicatur

P P P P - 2 tur

Chytr

tur concilium proximum Papiz celebrandum. Id deinde Papia Senas translatum est, ubi anno Christi 1424 conclusum est, proxima Synodus Basileæ habendæ esse.

EPHESINA Synodus prima, sed III. Vniuersalis à Theodosio Iuniore Imp. conuocata, anno Christi 436. Coss. Bassi & Antiochii (Tripart. lib. 12. cap. 5.) Præside Cyrillo Episcopo Alexandrino illustravit propositionem, VERBUM CARO FACTUM EST, & refutauit Nestorium, qui docuerat duas naturas in Christo non esse personaliter unitas. Ideoque negabat Deum ex virgine natum esse, Mariam esse Dei genitricem, Deum pro nobis passum esse. Trip. lib. 12. cap. 4. 5.

Capitula duodecim à Cyrillo contra Nestorij articulos edita, quoniam sèpè à posterioribus Synodis citantur, adscribā.

I. Si quis non confitetur, Deum esse veraciter Emmanuel, & ppteræa Dei genitricem sanctam virginem, (peperit enim secundum carnem, carnem factum Dei verbum, secundum quod scriptum est: Verbum caro factum est) anathema sit.

II. Si quis non confitetur, carni secundum substantiam unitum Dei Patris verbum, unumq; esse Christum cum propria carne, eundem scilicet Deum & hominem, anathema sit.

III. Si quis in uno Christo dividit substantias post unitatem, sola eas societate coniungens, quæ secundum dignitatem sit, vel etiam autoritatem & potestatem, ac non potius conuentu, qui per unitatem factus est naturalem, anathema sit.

IV. Si quis in personis duabus, vel subsistentijs, eas voces, quæ in Apostoliciis scriptis continentur, & Evangelicis, diuidit, vel quæ de Christo dicuntur à sanctis, vel ab ipso, & alias quidem ex his, velut homini, qui præter Dei verbum specialiter intelligatur, aptauerit, illas autem tanquam dignas Deo, soli Dei Patris verbo deputauerit, anathema sit.

V. Si quis audeat dicere hominē Christum theophoron, id est, Deiferum, ac non potius Deum veraciter dixerit, tanquam filium per naturam, secundum quod verbū factum est caro, & cōmunicauit similiter, vt nos carni & sanguini, anathema sit.

VI. Si quis dicit, Deum esse vel Dominum Christi Dei patris verbum, & non magis eundem, ipsum confitetur Deum simul & hominem, ppteræa quod Verbum caro factum est, secundum scripturas, anathema sit.

VII. Si quis velut hominem Iesum, operante Deo verbo, dicit adiutum, & unigeniti gloriam, tanquam alteri præter ipsum existenti tribuit, anathema sit.

VIII. Si quis audet dicere, assumptum hominem coadorandum Deo verbo, & conglomerandum ac connuncupandum Deum, tanquam alterum cum altero (nam con syllaba super adiecta hæc cogit intelligi) ac non potius una supplicatione veneratur Emmanuel, vnamque ei glorificationem dependit, iuxta quod Verbum caro factum est, anathema sit.

IX. Si quis vnum Dominū Iesum Christum glorificatum dicit à Spiritu sancto, tanquam qui aliena virtute per eum vius fuerat, & ab eo acceperit efficaciam contra immundos spiritus posse & coram hominibus diuina signa perficere, ac non potius proprium fatetur eius spiritum, per quem diuina signa explevit, anathema sit.

X. Pontificem, & Apostolum confessionis nostra factum esse Christum, diuina scriptura commemorat. Obtulit enim semetipsum pro nobis in odorem suavitatis Deo & Patri. Si quis ergo Pontificem & Apostolum nostrum dicit factum, non ipsum Dei Verbum (quod caro factum est, & homo iuxta nos homines) sed velut alterum præter ipsum specialiter hominē ex muliere, aut qui dicit, q; pro se obtulisset semetipsum oblationē, & nō potius pro nobis solis (non enim egit oblatione, qui peccatum omnino nescivit) anathema sit.

XI. Si quis non confitetur carnem Domini vivificatricem esse, & propriam ipsius verbi Dei Patris, sed velut alterius præter ipsum cōiuncti eidem per dignitatem, aut quasi diuinam habentis habitationem, ac non potius vivificatricem esse, quia facta est propria verbi cuncta vivificare voluntis, anathema sit.

XII. Si quis nō confitetur Dei verbum passum carne, & crucifixum carne, & mortem carne gustasse, factumq; primogenitum ex mortuis, secundum quod vita est, & vivificatur, vt Deus, anathema sit.

EPHESINA II. ab eodem Imperatore coacta, præside Dioscoro Alexandria episcopo, fuit partes Eutychis, & à gubernatione ecclesiæ Constançin remouit Flavianum, qui Eutychen oppugnabat. Huius Synodi aëta paulò post in concilio Chalcedonensi retracta sunt.

FERRARIENSE concilium anno Christi 1438. Eugenius III. Pontifex instituit, vt Basiliense impediret. Interfuit autem

autem huic concilio ipse Papa Eugenius, & Iohannes Palæologus Imperator Græcorum, & Iosephus Patriarcha Constantopolitanus, qui sequente anno Florentiæ obiit. Disputatum est de processione Spiritus sancti ex Filio, de igne purgatorio, de Primitu Romani Pontificis, de pane azymo in Cœna Domini usurpando. Cum pestis Ferrariæ grassaretur, Florentiam Synodus translata est anno 1439, mense Februario.

Tandem mense Iulio inter Orientalem & Occidentalem Ecclesiam, de propositionis articulis conuenit, ut ex literis Vnionis, quarum partem adscribam, appetet.

In Nominis sanctæ Trinitatis, Patris & Filii, & Spiritus sancti, hoc sacra vniuersali approbante Florentino concilio diffinimus, ut hæc fidei veritas ab omnibus Christianis credatur & suscipiatur, sicq; omnes profiteantur, quia Spiritus sanctus ex patre & filio æternaliter est, & essentiam suam, suumq; esse subsistens habet ex Patre & Filio, & ex-vtroq; æternaliter tanquam ab uno principio & unica spiratione procedit, declarantes quod id, quod sancti doctores & patres dicunt, ex Patre & Filio, procedere S. sanctum, ad hanc intelligentiam tendit, ut per hoc significetur, filium quoque esse secundum Græcos quidem causam, secundum Latinos vero principium subsistentiæ Spiritus sancti, sicut & Patrem. Et quoniam omnia, quæ patris sunt, ipse pater vñigenito Filio suo lignendo dedit, præter esse patrem, hoc ipsum, quod Spiritus sanctus procedit ex filio, ipse filius ex patre æternaliter habet, a quo æternaliter etiam genitus est. Diffinimus insuper explicationem verborum illorum, filioq; veritatis declarandæ gratia, & imminente tunc necesse liceat rationabiliter Symbolo fuisse appositum. Item, in Azymo siue fermentato pane tritico, corpus Christi veraciter confici, sacerdotesq; in altero ipsum Domini corpus confidere debere, vnumquemq; scilicet iuxta siue Ecclesiæ siue Occidentalis siue Orientalis consuetudinem.

Item, si vere penitentes in Dei caritate decesserint, antequam dignis penitentiæ fructibus de commissis satisfecerint & omissis, eorum animas penitentia purgatori post mortem purgari, & ut a penitentia huiusmodi releuentur, prodeße eis fidelium viuorum suffragia, Missarum sacrificia, Eleemosynas, & alia pietatis officia, quæ a fidibus pro alijs fidibus fieri consue-

uerunt secundum Ecclesiæ constituta: ilorumq; animas, qui post Baptisma suscepimus nullam omnino peccati maculam incurserunt, illas etiam quæ post contrata peccati maculam vel in suis corporibus, vel eijsdem exutæ corporibus (pro vt superius dictum est) sunt purgatae, in cœlum mox recipi & intueri clare ipsum Deum trinum & vnum, sicuti est, meritorum tamen diuersitate alium alio perfectus: Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali dedunt, mox in infernum descendere, penitentia tamen disparibus puniendas.

Item, diffinimus sanctam Apostolicam sedem, & Romanum pontificem, in vniuersum orbem tenere primatum, & ipsum pontificem Romanum, successorem esse beati Petri principis Apostolorum, & verum Christi vicarium, totiusq; Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum patrem ac doctorem existere, & ipsi in beato Petro pascendi, regendi & gubernandi vniuersalem Ecclesiam, a Domino nostro Iesu CHRISTO, plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam in gestis Oeconomicorum conciliorum, & in sacris canonibus continetur. Renouantes insuper ordinem traditum in Canonibus cæterorum venerabilium Patriarcharum, ut Patriarcha Constantinopolitanus secundus sit post sanctissimum Romanum pontificem, Tertius vero Alexandrinus, Quartus Antiochenus, & Quintus Hierosolymitanus, saluis videlicet priuilegijs omnibus & iuribus eorum. Datum Florentiæ, in Sessione publica Synodali solenniter in Ecclesia maiori celebrata. Anno incarnationis Dominicæ M. CCCC. XXXIX. pridie Nonas Iulij Pontificatus nostri anno nono.

GANGRENSIS Synodus, in Gangra vrbe Paphlagoniz (cuius Strabo lib. 12. & imperator in Nouellis, Conſt. 29. meminit) habita est tempore Constantini Imp. non longè post Nicenam. Condidit viginti decreta, ex quibus aliquot, quæ ad controversias horum temporum dijudicandas utilia sunt, adscribam, facta aduersus Eustachij cuiusdam episcopi dogmata, qui monachatum primus in Armenia, Paphlagoniam & vicina ponti loca introduxit, & nuptijs iniquior fuit, & sacerdotum præcipue maritorum cunoyas regi konovias de uero fugere iussit.

Cap. I. Si quis vituperat nuptias, & dormientem cum viro suo fidelem ac religio-

PPPP 3 sam de-

sam detestatur, aut culpabilem estimat, velut quæ in regnum Dei introire non possit, anathema sit.

Cap. IIII. Quicunq; discernit Presbyterum coniugatum, tanquam occasione nuptiarum quod offerre non debeat, & quod non oporteat eo ministrante de oblatione percipere, anathema sit.

Cap. VI. Si quis extra Ecclesiam seorsim conuentus celebrat, & despiciens Ecclesiam, ea quæ sunt Ecclesia, voluerit usurpare, non conueniente Presbytero, iuxta decretum Episcopi, anathema sit.

Cap. IX. Quicunq; virginitatem custodiens aut cōtinentia studens velut horrificens, nuptias temerat, nec propter hoc, quod bonum & sanctum est, nomen virginitatis assūmit, anathema sit.

Cap. X I I I . Si qua mulier virum proprium relinquens discedere voluerit, nuptias execrancs, anathema sit.

Cap. X VI I . Quicunq; filij à parentibus, prætextu diuini cultus abscedunt, nec debitam reuerentiam dependunt illis, qui diuinum cultum sibi procul dubio præferrunt, anathema sit.

Cap. XIX. Si quis eorum, qui continentia student, absq; necessitate corporea, tradita in commune diciunia, & ab Ecclesia custodita superbiendo dissoluit, stimulo suæ cogitationis impulsus, anathema sit. Huius Gangrensis Synodi multos etiam alios canones citat Gratianus in decret. distin. 29. 30. 41. 42. 82.

G R V N D E N S I S Synodus, Gerundæ in Hispania, circa annum Christi 500. statuit, vt in tota Diœcesi Tarragonensi eadem doctrinæ & ceremoniarum forma cōseruetur, vt paruuli, etiam eadem dic, quanati sunt, baptizentur, vt digami non admittantur ad ministerium, vt sacerdotes cœlibes, nullam mulierem in sua domo, nisi matrem aut sororem habeant.

H I E R O S O L Y M I T A N A episcoporum Palæstinæ & Syriæ conuocata à Maximo Hierosolymorum episcopo, confirmauit Acta concilij Sardicensis, & Athanasium restituit. Tripart. lib. 4. cap. 34.

H I S P A L E N S I S octo episcoporum in Hispania, circa annum Christi 586. decreta fecit, vt bona ecclesiarum ab episcopis morituris ad alios hæredes translatæ, iterum ad ecclesiam reuocentur. Item, vt Clerici non habeant in suo contubernio mulieres.

H I S P A L E N S I S II. circa annum Christi 630. initio quorundam Episcoporum

lites de fitibus diœcessum diremit, deinde de ordinatione Presbyterorū & monasterijs quedā sancit. Conone X I I I . & ultimo doctrinam de Unione & proprietatibus duarum naturarum in Christo illustrat.

I L E R D E N S E concilium octo Episcoporum in Hispania citeriore habitum, circa annum Christi 500. Inter cetera decreuit, ne quis in diebus Quadragesimæ & Aduentus, nuptias celebret.

I L L I B E R T I N U M, Illiberi in Hispania habitum esse scribitur sub Constantino Imp. paulò ante Nicenam Synodum, condidit Canones 81. inter quos plerique de coniugio, de adulterijs, desertionibus, & alijs casibus matrimonialibus. Item, de ijs, qui idolis immolarunt, de excommunicatione, de usuris Clericorum agunt. In 36 canone prohibentur in templis imagines & picturæ. C. 33. decernunt, Placuit in totum prohibere episcopis, presbyteris, diaconis abstinere se à coniugibus suis & non generare liberos, &c. Sed hoc decretum in Nicena Synodo reiectum & abrogatum est, vbi Osius episcopus Hispanus Paphnutij sententiæ subscriptis.

L A O D I C E N S E, Laodicæ in Syria celebratum, circa annum Christi 364. quinquaginta nouem Canones statuit, ad disciplinam & politiam ecclesiasticam pertinentes. Dogmatum fidei nullam mentionem facit.

L A T E R A N E N S E, Romæ ab Innocentio III. Papa celebratum, anno Christi 1215. de præcipuis partibus gubernationis & disciplinæ ecclesiastice decreta fecit. Inter cetera constituit, vt Episcopi idoneos viros ad prædicationem verbi Dei & visitationem ecclesiarum instituant. Item, vt in singulis Collegijs fouetur magister, qui literas doccat, & Theologus, qui libros sacros enaret. Damnauit Almericum, qui affirmabat Ideas, quæ sunt in mente diuina, & creare & creari. Item, Abbatem Florentinum Ioachim, qui reprehenderat Petrum Lombardum, propterea quod in sententijs scribit, Esentiam diuinam nec generare nec generari. Cationes Lateranensis concilij extant septuaginta, quos in Tomis conciliorum legere studiosi poterunt.

L V G D U N E N S E Synodi duæ nominantur in Iure Pontificio dist. 16. Sed nec quo tempore conuenerint, aut quæ fecerint decreta, illic exponitur.

M A D I S C O N B E N S E duæ, in Gallia Lugdunensi, circa annum Christi 590. cele-

celebratæ, multa vtilia decreta, non de doctrina, sed de disciplina ecclesiastica considerunt, videlicet, vt dies Dominica soli ministerio verbi & cultui diuino tribuatur: vt omnibus Dominicis diebus altaris oblatio ab omnibus viris & mulieribus offeratur tam panis quam vini: vt decimæ sacerdotibus dentur ad conseruationem ministerij & usus pauperum, & redemtionem captiuorum: vt episcopi aut clerci non rapiantur ex templis ad iudicia politica: vt omnes sint hospitales & viduas ac pupilos fodent: vt in domibus episcoporum non alantur canes aut accipitres, vt clericis reverentia exhibeatur, &c.

MEDIOLANENSIS Synodus à Constantio Imp. qui Athanatum damnari volebat, coacta, & repugnantibus Paulino Treverensi & Eusebio Vercellensi episcopis, statim dissipata est, Trip.lib.5.cap.15.

MILEVITANA Synodus, cuius meminit Augustinus Epistola 106. & 92. in Africa, tempore Honorij Imperatoris habita, praeside Aurelio episcopo Carthaginense & S. Augustino, refutauit errores Pelagij, & illustravit doctrinam de peccato Originis, de Baptismo infantium, & de gratia Dei iustificante, de auxilio Spiritus sancti necessario ad incoandam obedientiam Legi debitam. Item, quod sancti in hac vita non sint *αιραντοι*, nec possint Legi Dei satisfacere, &c.

Conditi sunt in ea Synodo Canones 27. Ex quibus octo priores, Pelagianis oppositos ascribam.

Cap. I. Placuit omnibus episcopis, qui fuerunt in hac sancta Synodo, constituere haec que in presenti Cœcilio definita sunt. Ut quicunq; dicit, Adam primum hominem mortalem factum, vt siue peccaret siue non peccaret, moreretur in corpore, h. e. de corpore exiret non peccati merito, sed necessitate naturæ, anathema sit.

Cap. II. placuit, Ut quicunq; parvulos recentes ab yteris matrum baptizandos negat, aut dicit, in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere Originalis peccati, quod regenerationis lauacro expietur, Vnde fit consequens, vt in ijs forma baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera sed falsa intelligatur, anathema sit. Quoniam non aliter intelligendum est, quod ait Apostolus: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit, in

quo omnes peccauerunt nisi quemadmodum ecclesia Catholica vbiq; diffusa semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei etiam parvuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideo in peccatorum remissionem, veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione traxerunt.

III. Ut quicunq; dixerit, Gratiam Dei, in qua iustificamur per IESUM Christum Dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, quæ iam commissa sunt, non etiam ad adiutorium, vt non committantur, anathema sit.

IV. Quisquis dixerit, eandem gratiam Dei per Iesum Christum Dominum nostrum propter hoc tantum nos adiuuare ad non peccandum, Quia per ipsam nobis reuelatur & aperitur intelligentia mandatorum, vt sciam⁹, quid appetere, quid vitare debeamus. Non autem per illam nobis præstare, vt q̄ faciendum cognoverimus, etiam facere diligam⁹ atq; valeamus, anathema sit. Cum enim dicat Apostolus, (1. Cor. 8.) Scientia inflat, Charitas vero ædificat, valde impium est, vt credam⁹, ad eam quæ inflat, non habere gratiam Christi, ad eam quæ ædificat nos habere, cum sit utrumq; donum Dei, & scire qd facere debeamus, & diligere, vt faciamus, vt ædificante caritate scientia non possit inflare. Sicut autem de Deo scriptum est, (Ps. 93.) Qui docet hominem scientiam: ita etiam scriptū est, (1. Joh. 4.) Caritas ex Deo est.

V. Placuit, vt quicunq; dixerit, Ideo nobis gratiam Iustificationis dari, vt quod facere iubemur per liberum arbitrium, facilius possimus implere per gratiam, tanq; et si gratia non daretur non quidem facile, sed tamen possim⁹ etiam sine illa implere diuinā mandata, anathema sit. De fructib. n. mandatorū Domini loquebatur, (Joh. 15.) Vbi nō ait, sine me difficile⁹ potestis facere, sed ait. Sine me nihil potestis facere.

VI. Quod ait S. Iohannes Apostolus, (1. Joh. 1.) Si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est. Quisquis sic accipendum putauerit, vt dicat, propter humilitatem non oportere dici nos non habere peccatum, anathema sit. Sequitur cum Apostolus & adiungit: Si autem confessi fuerim⁹ peccata nostra, fidelis est & iust⁹, qui remittat nobis peccata, & mundet nos ab omni iniquitate. Vbi satis apparet, hoc non tantum humiliter sed etiam veraciter dici. Poterat enim Apostolus dicere:

Pppp 4 Si di-

Chyv

Si dixerimus, quia non habemus peccatum, nos ipsos extollimus, & humilitas in nobis non est. Sed cum ait, nos ipsos decipimus & veritas in nobis non est, satis offendit eum, qui se dixerit non habere peccatum, non verum loqui, sed falsum.

VII. Placuit, ut quicunq; dixerit in Oratione dominica, ideo dicere sanctos, Dimitte nobis debita nostra, vt non pro se ipsis hoc dicant, Quia non est eis iam necessaria ista petitio, sed p alijs qui sunt in populo suo peccatores, & ideo non dicere vnumquemq; Sanctorum. Dimitte mihi debita mea, sed dimitte nobis debita nostra, vt hoc alijs potius, quam pro se, iustus petere intelligatur, anathema sit. Sanctus enim erat & iustus Apostolus Iacobus, cum dicebat, (Iacob. 3.) In multis enim offendimus omnes. Nam quare additum est, OMNES, nisi vt ista sententia conueniret? Et Psalmus (Ps. 143.) vbi legitur, Non intres in iudicium cum seruo tuo: Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Et in oratione Salomonis, (Eccles. 7.) Non est homo, qui non peccet. Et in libro Iob, (Iob 37.) In manu omnis hominis signat, vt sciat omnis homo infirmitatem suam. Vnde etiam Daniel sanctus & iustus, cum in oratione pluraliter diceret, (Dan. 9.) Peccauimus, iniuriam fecimus, & cetera, quæ ibi veraciter & humiliiter confitetur, ne putaretur, quemadmodum quidam sentiunt, hæc non de se, sed de populi sui potius dixisse peccatis, postea dixit: Cum orarem & confiterer peccata mea, & peccata populi mei domino Deo nostro, Noluit dicere peccata nostra, sed populi sui dixit, & sua, qui futuros illos, qui tamen male intelligunt, tanquam Propheta præuidit.

VIII. Placuit, ut quicunq; verba ipsa Dominica Orationis, vbi dicimus, Dimitte nobis debita nostra, ita volunt à Sanctis dici, vt humiliiter non veraciter hoc dicatur, anathema sit. Qui enim ferat orantem, & non hominibus, sed ipsi Domino mentientem, qui labijs sibi dicit dimitti velle, & corde dicit, quæ sibi dimittuntur debita non habere. Huc usq; de fide contra Pelagianos.

MOGUNTINA Synodus, iussu Caroli magni, anno Christi 813. celebrata Moguntiæ, condidit 56. Canones de præcipuis ferè partibus gubernationis ecclesiastice. Inter hos unus est, vt sacerdotes & canonici canonice viuant, quantum humana fragilitas permittit. Canon 10. clerici ca-

stimoniam inuiolati corporis perpetuò conservare studeant, ex Isidori regula, quæ dist. 23. recitatur, sumptus est. Sed altera pars regulæ (aut certè vnius matrimonij vinculo fœderentur) in Tomis conciliorum omisla est.

Alia sub Ludouico Pio celebrata est, praeside Rabano archiepiscopo, ex qua modum inquirendi crimina excommunicatione digna, citat Beatus Rhenanus, in annotationibus, quas Tertulliano addidit, pag. 689.

NEOCASARIENSIS, circa annum Christi 310. decreta fecit de Coniugio Sacerdotum, de Bigamia & alijs commixtionibus prohibitis, de ordinatione Presbyterorum, &c.

NICENVM Concilium in vrbe Bithynia Nicæa celebratum est, anno Christi 330. Narrat enim Tripart. lib. 2. cap. 14. vicennalia Constantini Imp. in tempus Concilij incidisse.

Historia Concilij ex Theodoreti lib. 1. & Tripart. lib. 2. lib. 10. cap. 6. & Eusebio de vita Constantini lib. 3. colligi potest. Præcipua verò actio fuit, controversia de diuinitate filij Dei, ab Ario mota dijudicatio: comprehensa Symbolo seu confessione Fidei in ea Synodo ab episcopis 318. hisce verbis edita & promulgata die 19. Junij.

CREDIMVS in vnum DSVM, Patrem omnipotentem, omnium visibilium, inuisibiliumq; factorem. Et in vnum IESVM CHRISTVM Filium Dei, natum ex Patre, vnigenitum, hoc est, ex substantia Patris, Deum ex Deo, Lumen ex Lumine, Deum verum ex Deo vero, natum non factum, CONSUBSTANTIALEM Patri, per quem omnia facta sunt, & quæ in cœlo & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus, & Homo factus est, Passus, & resurrexit tertia die, & ascendit in cœlos, & venturus est iudicare viuos & mortuos. Et in SPIRITVM SANCTVM. Dicentes autem: Erat quando non erat, aut, non erat, antequam fieret, aut, quia ex non extantib. factus est, aut ex altera substantia vel essentia dicentes esse, aut, creatum, aut conuertibilem Filium Dei, hos tales anathematizat Catholica & Apostolica ecclesia.

Præter hanc confessionem de Arij controuersia editam, Nouati etiam & Meletij error, de lapsis agentibus penitentiam non recipiendis damnatus est: & de Paschatis festo, Dominica proximè sequente pleni-

plenilunium primi mensis, vbiq; similiiter celebrando: de temporibus publicæ pœnitentia seu satisfactionibus: de coniugio Sacerdotum: de usuris, &c. Canones facti sunt, quos paulò post, vt extant latine, sed valde incommodè versi, recitabo. Prius n. quo consilio & quib. occasionibus patres in Synodo, vocem *iuris* seu Consubstantialis, Symbolo inseruerint: insignem Athanasij locum adscribam, qui totam disputationem, de controversia Arii, in Synodo habitam, illustrat.

DE VOCABULO 'OMOVT'SIOΣ,
seu Consubstantialis Patri, qua occasione
Symbolo insertum sit, Athan. syj
narratio.

Quare igitur, quum Arriani voces ad impietatem comminiscantur non scriptas, accusant eos, qui vocibus non scriptis vertuntur ad pietatem? Nam impietatem admirere, in totum vetitum est, etiam si quis varijs verbis ac persuasibilibus inventis id conetur cohuecire: ceterum pietatem amplecti, sanctorum omnium coniensu prædicatur, etiam si quis nouis verbis fuerit visus, modo qui loquitur prius obtineat sensum, ac per ea, quæ cogitauit, piè velit significare. Eorum igitur qui Christo rebellant humi repentina verba, de quibus prius dictum est, iam ante demonstrauit ratio, & tunc & nunc omni impietate esse referta.

Ceterum quæ à Synodo scripta sunt, ac definita aduersus illos, si quis exactè scrutetur, comperiet omnino in his veritatis intellectum comprehendendi, maximè si talium dictionum occasionē probabilem, studio discendi perconctatus audieris. Est enim hæc.

Cum Synodus vellet Arrianorum impias dictiones tollere, scripturarum vero confessas voces scribere, quod & filius sit non ex non extantibus, sed ex Deo, & quod Verbum sit ac Sapientia, non autem creatura, neq; factura, sed proprium ex Patre germen. Eusebius cum suis, quoniam vetero errore trahebantur, volebant has voces, ex Deo, communes esse nobiscum, & Dei verbum nihil in hoc differre à nobis, propterea quod scriptum esset: Vnus Deus ex quo omnia, ac rursum: Vetera transferunt, ecce noua facta sunt omnia, omnia vero ex Deo.

Ceterum patres cum perspexit illorum versutiam & impietatis artificium, iam compellabant eos, vt clarius explana-

rent, illud ex Deo: Scriberentq; Ex sentia Dei esse filium: ob id ne illud ex Deo putaretur esse commune, & æquale tum filio tum rebus creatis, sed cetera omnia creaturarum esse, Verbum autem solum ex Patre crederetur. Quanquam n. ex Deo omnia esse dicuntur, tamén aliter quam est Filius esse dicta sunt. Nam creature ideo dicuntur esse ex Deo, quod non sint temere neque sponte, nulloq; autore conditæ, neq; fortuito natæ secundum eos, qui dicunt, ex atomorum concursu, & corpusculorum, quæ dicuntur *atomae*, & horum partes inter se similes sunt: aut vt quidam hæretici, alium mundi conditorem dicunt: aut vt rursus alij, ab angelis quibusdam aiunt omnium rerum esse constitutionem, sed quoniam quum esset Deus, omnia ab ipso per verbum, quum prius non essent, vt essent facta sunt, ideo dictum est illud, ex Deb. Verbum autem, quoniam non est creatura, dictum est illud, solus est ex Patre. Hæc autem sententia illud declarat, quod filius est ex substantia patris. Neq; enim in ullam creaturam hoc competit. Nimis quum Paulus dixisset, omnia ex Deo, protinus adiecit, & unus Iesus Christus, per quem omnia: quo declararet omnibus, filium esse diuersum ab omnibus, à Deo factis, quandoquidem ea quæ sunt à Deo, per filium facta sunt. Verum ob mundi strucram, quæ à Deo profecta est, dixit hæc, nō ob id, quod omnia essent ex Deo, quemadmodum filius est ex Patre. Neq; enim omnia sunt, vt est filius, neq; verbum unum est de numero omnium, sed omniū Dominus est & conditor. Eoq; sancta Synodus apertius dixit eum ex substantia patris esse, quo Verbum diuersum à rerum creatarum natura crederetur, quod solum verè esset ex Deo, nec vlla iam deceptionis occasio reliqua fieret, impietatem sectantibus. Hæc igitur fuit occasio, cur scriberetur ex essentia.

Ceterum cum rursus episcopi censerent scribendum fuisse, Virtutē veram, & imaginem patris verbum, simileq; & immutabile per omnia cum patre, inuertibile ac SEMPER & IN EO esse inseparabiliter, nunq; enim non fuit, sed semper fuit verbum, quum absq; tempore sit apud Patrem veluti splendor lucis: ij qui adhærebant Eusebio, ferebant quidem, non audentes contradicere ob pudorem, quem ceperant ex his, de quibus fuerant coniucti, deprehensi tamen sunt rursus inter

Chy
inter se murmurantes oculis innuere, quod illud, simile & semper, ac virtutis nomen, item illud, in ipso, prorsus essent nobis cum filio communia, neq; quicquam deesset quo minus ista nobis tribuerentur. Similitudinis quidem vocabulum, in nos quoque competere putabant, quod scriptum esset de nobis quoq; Imago Dei est homo, & gloria Dei est. Similiter quod scriptum erat, semper, quia scriptum est: Semper enim nos qui viuimus. Iam illud, in ipso, Quoniam in ipso viuimus, mouemur & sumus. Item quod dicitur Inuertibile, quoniam scriptum est: Nihil nos separabit à charitate Christi. De virtute porro, quoniam & bruchus dicitur virtus, magnaq; potentia. Frequenter autem & de populo scriptum est: Exiuit omnis virtus Domini ex terra Egypti. Quin & aliae sunt virtutes cœlestes. Dominus enim inquit, virtutem nobiscum, susceptor noster Deus Iacob. Nam huiusmodi & Asterius cognomento Sophista, ab ipsis edocet scripsit, sed ante hunc Arrius & ipse dominus eadem, vt supra dictum est.

Cæterum episcopi, quum hic quoque perspicerent illorum simulationem, & iuxta id quod scriptum est, in cordibus impiorum dolum esse fabricantium mala, compulsi sunt rursus & ipsi ex scripturis colligere sententiā, quæq; prius dixerant, hæc eadem denuo clarius & explanatiū dicere, tum scribere, videlicet filium EIVSDEM esse cum Patre SUBSTANTIÆ, vt non solum similem filium, sed eundem similitudine ex Patre esse declararent, & aliam esse Filij similitudinem, & inuertibilitatem demonstrarent, diuersam ab ea quæ in nobis est imitatione, quam nos ex virtute, ob præceptorum observationem accepimus. Nam corpora inter se similia, possunt aliquo pacto diduci, ac procul à se diuelli, velut hominum filii erga suos parentes, sicuti scriptum est de Adam, & de huius filio Seth, quod fuerit similis illi specie. Quoniam vero filii ex patre natiuitas, ab hominū natura diuersa est, non tantum similis, sed & inseparabilis est à patris essentia, atq; vnum sunt filii & pater, quemadmodum ait ipse. Porro semper in Patre est Verbum, & in Verbo Pater, eo q; Verbū est splendor lucis. Nam & hoc ipsa vox declarat. Eoq; Synodus hoc intelligens, recte scripsit, OMORZION, eiusdem essentiæ, quo simul & hereticorum peruersitatē subuerterent, & ostenderent, Verbum diuersum esse à rebus conditis.

Hoc enim quum scripissent protinus adiecerunt: Cæterum qui dicunt ex nihilo esse Dei filium, aut creaturam, aut vertibilem, aut facturam, aut ex alia substantia, hos anathematizat sancta & Catholica ecclesia. Hæc autem loquuti manifestè demonstrarunt, his vocibus, ex substantia, & eiusdem essentiæ, tolli verbula impietatis, qualia sunt, creatura, factura, agenneton & vertibile, & non erat priusquam nascetur. Quisquis enim hoc dicit, contradicit Synodo. Cæterum qui non sentit cum Arrio, necessariò hæc Synodi decreta sentit, & intelligit, si recte ea perspexerit, quomodo se habeat splendor ad lucem, & qui ex eo veritatis imaginem accipit.

Proinde si verborum nouitatem & isti causantur, cogitent intentionem, iuxta quam Synodus ita scripsit, anathematizantes ea quæ anathematizauit Synodus, ac deinde si queant, calumnientur voces. Certum scio istos, si perpendent mente Synodi, verba quoq; mentis omnino comprobatuos esse. Quod si hanc quoq; volunt reprehendere, omnibus erit perspicuum, quod de illis etiam frustra loquantur, quodq; tamen sibi comminiscantur impietatis prætextum. Harum igitur vocum occasio, fuit hæc.

Igitur Episcopi posthac recensentes ab illis excogitata verba, tum demum ediderunt aduersus illos sanam & ecclesiasticā fidem, cumq; subscripissent omnes, subscripsit & Eusebius ijs verbis, quæ nunc calumniantur isti, nimirum, ex essentia, & eiusdem essentiæ, & quod neq; creaturæ sit, neq; factura, neque de numero rerum conditarum sit Dei Filius, sed quod progenies, & ex Patris substantia sit Verbum.

Quodq; dictu mirum est, Eusebius episcopus Cæsareæ Palæstinæ, quanq; ante unum diem negarat, postea tamen subscripsit, ac per literas significauit ecclesiæ sue, hanc esse fidem ecclesiæ à patribus traditam, cunctisq; palam ostendit, quod prius errassent, frustraq; contendissent aduersus veritatem. Quanquam enim tum illum puduit, hisce verbis scribere, & vt voluit se purgauit ecclesiæ, attamen cum per Epistolam non abnegaret has voces, ex essentia, & eiusdem essentiæ, palam est cum hoc voluisse significare. Et accidit illi quidam absurdii. Siquidem veluti purgans seipsum accusabat Arrianos, quod quia scripserint, Non erat Filius priusquam nasceretur, nollent cum fuisse, priusquam & iuxta carnem nasceretur. Nouit hoc &

Acacius

Acacius, nisi nunc & ipse metu percussus, pro tempore simulat, negatq; veritatem: Subiunxi igitur in fine epistolam Eusebij, ut ex hac abunde cognoscas, & istorum qui Christo rebellant, ac Acacij aduersus suos doctores ingratitudinem.

An non igitur peccant isti, si vel cogitent tantum contradicere tam celebri totius orbis Synodo? An non praevaricantur dum audent contradicere recte aduersus Arrianam hæresin decretis, quæ comprobata sunt, & eorum testimonio, a quib. prius didicerant, impiè sentire.

CANONES de ceteris negotijs in Synodo Nicena deliberatis: ac nominatim de ordinatione episcoporum: de Synodis prouincialibus bis in anno habendis: de dignitate Patriarchalium Ecclesiarum: de receptione Nouatianorum: de multis lapsorum, quæ postea satisfactiones nominatae sunt, seu de temporibus publica pœnitentia: de usuris: de ijs qui se castrarunt: de coniugio sacerdotum, & vitandis contubernijs mulierum non coniugatarum, &c. in historia Ecclesiastica & Iure Canonico citati extant quos adiungam, sicut in historia Ecclesie lib. 10. c. 6. breuiter annotantur. Nam in Decreto Gratiani verbis paulo pluribus, res prorsus cædemi expoununtur.

Dist. 55. C. 1. Statuunt obseruandum esse in ecclesiis quis à ijs, ne q; ex his, q; semetipso impatiētia modicis. libidinis exciderunt, veniret ad Clerum.

Dist. 48. C. 2. Ne quis nuper assumptus ex vita vel Quoniam conversatione gentili, accepto baptismo, multa. anteq; cautius examinaretur, clericus fiat.

Dist. 31. C. 3. Ne quis Episcoporum ceterorumq; Interdixit clericorum cum extraneis mulieribus habet, præterquam cum matre, vel sorore, vel amita, vèl si quæ sunt huiusmodi necessitudinum personæ.

Dist. 94. 4. Ut episcopus (si fieri potest) à totius prouincie episcopis ordinetur. Si hoc difficile est, certè nō minus q; à tribus, ita tamen, vt Metropolitani episcopi maximè vel præsentia, vel autoritas habeatur. Absq; quo ordinationem irritam esse voluerunt.

11. q. 3. C. 5. Ne, quem alius episcopus de ecclesia expulerit, siue clericū siue laicum suscipiat alius. Sanè ne hoc aut iracundia aliqua, aut contentione (vt fieri solet) iniuste factum, remedium nō haberet decernunt per singulos annos in singulis quibusq; paucisq; secundo ab omnibus Episcopis prouincialibus concilia agi debere, & de huiuscmodi negotijs iudicari, vt si forte ab uno iniquè aliud gestum est, à ceteris emendetur. Si recte, vt ab omnibus confirmetur.

6. Ut apud Alexandriam & in vrbe Roma, vetusta consuetudo seruetur, vt ille Aegypti, hic suburbicariarum ecclesiarum sollicitudinem gerat. **Dist. 65. C. Mos antiquus.**

7. Ut si forte in ordinando episcopo, duo vel tres pro aliqua contentione dissentiant, reliquorum autoritas, & præcipientiæ Metropolitani cum ceteris firmior habeatur. **Dist. 65. C. Illud San.**

8. Ut episcopo Hierosolymorum antiquus tradita honoris prærogativa seruit, nianente nihilominus & Metropolitani ipsius prouincia dignitate. **Dist. 65. C. Quoniam mos antiquus.**

9. Ut Catharos (qui apud nos Nouatiani sunt) si forte pœnitentes ad ecclesiam conuertantur, confessio Ecclesiastica dogmata, clericos in ordine quidem suo suscipi debere, sed ordinatione data: sanè si episcopus ipsorum veniat ad episcopum nostrum, debere cum in Presbyterorum loco sedere. Episcopi vero nomen manere apud illum solum, qui catholicam semper tenuit fidem, nisi sua voluntate ipse cum tali nomine honorare voluerit, vel si placuerit, vt querat ei episcopi locum vacantem, hoc sit in ipsius potestate. **1. q. 7. C. Si qui vōluerint.**

10. Ne in una ciuitate duo sint episcopi.

11. Si qui forte indiscretè ad sacerdotium prouecti, postmodum vel ipsi aliquid de se criminofūm confessi sunt, vel ab illis reuicti, vt abijciantur, sed & si qui ex his qui lapsi sunt, & per ignorantiam forte ordinati recogniti fuerint, vt abijciantur.

12. Si qui absq; tormentis in persecutionibus lapsi sunt, & ex corde agunt pœnitentiam, quinq; annos inter catechumenos faciant, & duobus annis post hoc fidelibus tantum in oratione iungantur, & ita postmodum suscipiantur.

13. Qui vero propter confessionem De pœnitentia abiecerant, & rursum ad hanc abierunt, hos tredecim annis pœnitentiam gerere, & postea suscipi. Si tamen ex corde pœnitentiam gerant. Esse tamen in potestate episcopi moderandi facultatem, si eorum fructuosam & attentam pœnitentiam viderit.

14. De his vero qui vita excedunt pœnitentibus decernunt, vacuum nullum debere dimitti. Si quis sanè accepta communione superuixerit, debere cum tempora statuta complere, vel certe prout moderari episcopus voluerit. **26. 46. C. De his vero.**

15. De catechumenis qui prolapsi sunt, statuerunt tribus annis eos a catechumenorum oratione separatos, postea recipi debere.

16. Et

7. q. 1. C. 16. Et ne de ciuitate inferiori ad maiorem ecclesiam transire quis ambiat, siue portet. Nam oportet.

7. q. 1. C. Si 17. Ne quis clericus, qui derelicta eccllesia sua, nulla existente causa probabili, vagatur & oberrat per alias ecclesias, suscipiatur in communionem.

Diss. 71. 18. Ut nemo eum, qui ad alium pertinet, subripiens, in sua ecclesia ordinet clericus. C. Si quis ausus fuerit.

Diss. 47. 19. Quoniā multi clerci, avaritiae causa turpia lucra sectantes, obliti sunt diuinorum multi. C. Quoniam.

14. q. 4. C. 14. q. 4. Qui pecuniam suam non dedit ad usuram, scenerantes, ceterimas exigunt: statuit hoc sanctum Concilium,

C. Perue- si quis inuentus fuerit post hanc definitionem usurpas accipere, vel ex quolibet tali negotio turpia lucra sectari, vel sibi id est, seculpla exigere. omnis, qui tale aliquid conatus fuerit ad quælum, deificatur a clero, & alienus ab ecclesiastico habeatur gradu.

Diss. 93. 20. Ne Diaconi Presbyteris præferantur, neve sedeant in consilio presbyterorum, aut illis præsentibus eucharistiam diuidant, sed illis agentibus solum ministrant. Si verò presbyter nullus sit in præsenti, tunc demum etiam ipsis licere diuidere, aliter verò agentes, abijci iubent.

1. q. 1. C. Si 21. Ut Paulianitæ, qui sunt Photiniani, quis. rebaptizentur.

1. q. 1. C. 22. Sed & diaconissas, quoniam quidem manus impositionem non accipiunt, etiam ipsis inter laicos esse debere.

Igitur, cum de his pro ut diuinorum legum reverentia poposcerat, decreuisset: & de obseruatione Paschæ, antiquum canonem, per quem nulla de reliquo varietas oriretur, ecclesijs tradidissent: omnibus ritè dispositis, ecclesiarum pax & fides in orientis atq; occidentis partibus una arq; eadem seruabantur.

PARISIENSIS Concilium circa annum Christi 550. nouem canones fecit de bonis ecclesiarum non alienandis, de incestis coniunctionibus, de ordinatione episcoporum, &c.

PISANVM, tempore schismatis, removit duos Papas, Gregorium XII. & Benedictum XII. & elegit Alexandrum V. cuius successor Iohannes XXIII. Concilio Constantiensi interfuit.

RHEGIENSIS Synodus XIII. Episcoporum, in Regino Italiæ oppido, de ordinatione Episcoporum decreta quædam fecit, sub Theodosio Iuniore Imp.

RHEMENSIS in Gallia, anno Christi 830. sub Carolo magno de Officijs o-

mniū in ecclesia personarum, utilia decreta condidit.

ROMANA, Episcoporum 274. à Sylvistro Papa scribitur coacta esse, paulo post Concilium Nicenum. Hæc inter cetera decreuit, ut reditus ecclesiarum in quatuor partes diuidantur: quarum una episcopo, altera ministris ecclesiæ, tertia pauperibus, quarta ædificijs tribuenda sit.

ROMANA, tempore Constantij Imp. circa annum Christi 350. à Iulio primo Pontifice coacta, comprobauit Symbolum Nicenum.

Alia, circa annum Christi 465. præside Hilario episcopo, decreuit, ne bigami vel viduis vel corruptis iuncti, aut ignari literarum vel mutilo corpore ad ordines ecclesiasticos admittantur.

Alia, circa annum 470. præside episcopo Felice I. damnat iterationem Baptismi.

Alia, præside Symmacho episcopo, circa annum Christi 500. prohibuit ambitionem episcoporum, venditionem redditum ecclesiastorum, &c.

Alia, Synodus Romana, quam nominant quartam, autoritate Theodorici Veronensis Gotthorum regis coacta fuit, circa annum Christi 500. in qua Symmachus Episcopus, quem aduersarij vitio creatum & atrocibus criminibus pollutum esse dictebat, absolutus est.

Alia, eodem Symmacho præside, prioris Synodi acta confirmavit, & infuper sanciuit, ne quis Episcopum, nisi a recta fide aberrantem accuset, ac ut Episcopus spoliatus aut pulsus, ad nullam Synodum aut iudicium vocetur, antequam integrè restitutus sit.

Alia, eodem Symmacho autore, sanciuit, ut bona ecclesijs legata à nemine alio, nisi ab episcopo vel eius Oeconomō occupentur.

Alia, circa annum Christi 780. præside Gregorio III. Pontifice, sanciuit, ne quis presbyteram, diaconam, monacham, commatrem spiritualem, consobrinam in uxorem ducat, & excommunicauit Adrianum quendam, qui Diaconā duxerat.

SARDICENSIS Synodus, in Sardica Illyrici vrbe, celebrata est anno Christi 353. Illustravit doctrinam de diuinitate filij Dei & Spiritus sancti, congruentem cù Symbolo Niceno: restituit Athanatum & alios orthodoxos, qui ab Arianiis pulsi fuerant, & de Ordinatione, & officijs episcoporum canones fecit. In hac Synodo præcipua fuit autoritas Osij episcopi Cordubensis.

bensis. Acta Sardicensis Synodi recensentur Trip. lib. 4. cap. 23. 24. 25.

SELEVCIENSIS, à Constantio Imp. conuocata est in urbem Isaurię Seleuciam. In qua Ariani ex Symbolo deleuerunt & supposuerunt. Tripart. lib. 5. cap. 34.

SIRMENSIS, à Constantio Imp. coacta, damnauit Photinum, qui vnam tantum in diuinitate personam esse docebat, & negabat Christum fuisse antequam ex Maria virgine nascetur. Deinde ut concordia in Ecclesijs, inter Orthodoxos & Arianos rursus coiret, iussu Imp. scripta est confessio fidei de filio Dei, in qua pleraq; cum Symbolo Niceno congruebant, sed tamen stulta spe tranquillitatis omissa est vox. Postea cum vtraq; pars ambiguam fidei formulam pro se interpretaretur, maiores dissensiones ortae sunt. Tripart. lib. 5. cap. 6. 7. 8. 9.

TARRACONENSIS Synodus in Hispania, circa annum Christi 450. decreta fecit ad disciplinam Clericorum spectantia, & inter alia iubet, ut Episcopi suas dioceses singulis annis semel visitent.

TOLETANA II Synodus, in Hispania tempore Honorij Imp. regulam fidei Catholicae de tribus personis diuinitatis, & de duabus naturis in Christo, velut paraphasis Symboli Niceni, Priscillianistis opposuit. Et alias 20. canones ad disciplinam Ecclesiasticam pertinentes, condidit.

TOLETANA II. tempore Iustiniani Imp. circa annum Christi 550. sanciuit, vt iij, quos parentes à primis infantiae annis destinarunt vita sacerdotali, anno ætatis sue 18. publicè interrogentur, an in coniugio vel cœlibe vita versari velint, ac tunc vtrum velint, liberè eligant. Prohibuit etiam sacerdotibus contubernia mulierum, & bona ecclesie mortuis clericis ad hæredes transferri vetat.

TOLETANA III. circa annum Christi 600. à Gotthorum rege Reccaredo congregata. In hac ipse rex & regina Baldia, & episcopi ac primores gentis Gotthicæ, abiektis Arij furoribus, quos ante secuti fuerant, Orthodoxam fidem de diuinitate filij Dei, & tribus personis amplectuntur. Condidit 24. canones, inter quos secundus sancit, vt in omnibus Ecclesijs tempore sacrificij ante communionem corporis & sanguinis Christi, clara voce Symbolum fidei recitetur. Canone 22. sancit, vt piorum corpora cum

Psalmis ad locum sepulturæ deducantur.

TOLETANA IV. episcoporum 70. circa annum Christi 630. præside Isidoro Episcopo Hispalense, multa decreta condidit, de Trinitate & duabus naturis in Christo, de conformitate Ceremoniarum in omnibus Ecclesijs Hispaniæ seruanda, de Synodo quotannis habenda, & de forma processus in Synodo, de trina immersione in Baptismo, de die passionis Christi sanctificando: de Dominica oratione quotidie recitanda: de Hymnis in Ecclesia canendis: de versiculo, Gloria & Honor Patris & Filii, & Spiritui sancto, Psalmis addendo: de Apocalypsi Iohannis: de Alleluia non canendo in diebus Quadragesimæ: de Examine ordinandorum in ministerio, de ætate & moribus ordinandorum, de iurisdictione episcoporum, de priuilegijs & immunitate Clericorum, de votis Monasticis, de Iudæis ad fidem non cogendis, de separandis coniugibus, quorum alter fidelis est, alter infidelis (sed hic canon expressè cum sententia S. Pauli pugnat) Postremus & 74. canon est de fide & obedientia debita Magistratibus politicos, & nominatim Sisenando seu Sisebato (vt alij vocant) regi Gotthorum à subditis praestanda.

TOLETANA V. Aliquot decreta fecit, spectantia ad continendos Hispaniæ populos in fide & obedientia regibus Gotthorum debita, quibus tanquam peregrinis ægre Hispani obediebant. Instituit Litanias Idibus Decembribus recitandas.

TOLETANA VI. Repetit confessionem fidei Christianæ, de tribus personis & duabus naturis in Christo. Postea de Litanie, de nō tolerandis blasphemis Iudæis, de stipendijs clericorum, de incolumitate & dignitate regum tuenda, constituit.

TOLETANA VII. circa annum Christi 650. sancit, vt siue clerici siue Laici, qui contra Gotthicos reges aliquid moluntur, aut ab eis ad hostes transfugint, & bonis omnibus priuentur, & excommunicatione ex ecclesia ejiciantur, compescit etiam rapacitatem episcoporum in expiandis parochijs.

TOLETANA VIII. Repetit Symbolum fidei Christianæ, iuramenta male & incaute facta rescindit, citans illud Isidori, In malis promissis rescinde fidem, in turpi voto muta decretum. Quod incaute nouisti non facias, Impia est promissio quæ scelere adimpletur. Præcipit episcopis & presbyteris continentiam, prohibet vsum carnium in

Qqq quadra-

quadragesima, sancit ordinem & modum electionis episcoporum.

TOLETANA IX. biennio post circa annum Christi 660. ferè tota in decretis, de fundationibus & redditibus Ecclesiarum consumitur.

TOLETANA X. proximè sequenti anno celebrata, sancit ut festum Annunciationis Mariæ celebretur mense Decembri, die 8. ante Natalem Christi.

TOLETANA XI. prolixè explicat articulum de tribus Personis diuinitatis, & de duabus naturis in Christo. Deinde XVI. canones ad disciplinam & iurisdictionem ecclesiasticam pertinentes sancit, inter quos unus est, Ne episcopi aut sacerdotes iudicia sanguinis agitent.

TOLETANA XII. circa annum Christi 680. Confirmat Regem Eringium: præcipit ut sacerdotes, quotiescumq; sacrificium offerunt, etiam communicent: prohibet diuertia: confirmat leges, qua contra Iudeos latæ erant: prohibet venerationem statuarum seu Idolorum: sancit ut in qualibet prouincia Calendis Nouembris Concilium celebretur.

TRIBVRIENSIS Synodus prope Moguntiam, anno Christi 899. coacta ab Imperatore Arnolpho, cuius iuslī 22. præcipui Germaniæ Episcopi conuenerunt, & 58. decreta fecerunt, de Excommunicatione, de raptoribus bonorum ecclesiarum, de decimis, de casibus aliquot matrimonialibus, de tempore & modo publicæ pœnitentiae & satisfactionum, de Homicidijs. De Vasis quibus mysteria sacra conficiuntur, recitat S. Bonifacij dictum, qui interrogatus, An liceret in vasis ligneis sacramenta confidere? respondit, Quondam sacerdotes aurei, ligneis calicibus vtebantur, nunc econtra lignei Sacerdotes aureis vtuntur calicibus.

TRIDENTINA Synodus, à Paulo III. Pontifice indita anno Christi 1542. sed in exitu anni 1545. Idibus Decembribus primum inchoata.

Sessione prima Synodus solenniter aperitur.

Sessione II. die 7. Ianuarij, anno 1546. omnes ad emendationem vitæ, & ardentem precationem, & diligenter facienda sua vocationis officia adhortatur.

III. Symbolum fidei repetit.

IV. Die 8. Aprilis, libri Bibliorum, & Traditiones non scriptæ, & usitata versio & interpretationes in ecclesia receptæ sanciuntur.

V. Die 17. Junij de peccato Originis decretum promulgavit, quod inter cetera adfirmat, concupiscentiam in baptizatis reliquam, etiam si à Paulo peccatum non minetur, tamen non esse propriæ peccatum, sed tantum ad peccatum inclinare. Deinde de lectione Theologica in Collegijs sacerdotum & monachorum instituenda, ac ut episcopi & Presbyteri diligenter ecclesiam doceant, præcipit.

VI. Anno 1547. die 13. Ianuarij, decretum de Iustificatione & de libero arbitrio edidit, in quo doctrina Lutheri de eo articulo prorsus damnata, præcipitur inter cetera, ut dubitent homines, nec certo credant, se ipsos certò remissionem peccatorum propter Christum consequi.

VII. Die 3. Martij de septem Ecclesiæ Sacramentis, in genere, & de Baptismo ac confirmatione in specie, & de beneficijs ecclesiasticis agit.

Sessione VIII. die 11. Martij praetextu pestis concilium Tridentino Bononiam translatum est.

Tandem anno Christi 1551. mense Septembri, Julio 111. Pontifice Concilium Tridenti continuatur, & 11. die Octobris decretum editur de Cœna Domini, & in primis de corporali præsentia Christi & de Transubstantiatione. Disputatio de vtræq; specie, & de Sacrificio Missæ, vsq; ad Theologorum protestantium, seu Lutheranorum aduentum dilata est, quibus salutis conductus in eadem Sessione datus est.

Die 25. Nouemb. promulgatur decretum de penitentia, in quo Ecclesiæ Romanae doctrina de Contritione, Confessione auriculari, & satisfactione, & extrema unctione stabilitur.

Die 25. Ianuarij anno 1552. saluus conductus in ampliore forma legatis protestantium datus est, cum pridie, Confessio pia doctrinæ, Christophori Duci Virtebergensis nomine Concilio exhibita esset, die 24. Ianuarij, anno 1552.

Sed cum illo ipso tempore Mauricius Dux Saxoniæ Elector, & Iohannes Albertus Dux Megapolensis & Landgrauij Hassiæ & alij, bellum susciperent, ut & Ecclesiæ suarum relligionum aduersus Interim, Concilium Tridentinum, & Papæ tyrannidem defenderent, & captiuos Principes, Iohannem Fridericum Ducem Saxoniæ, & Philippum Landgrauij Hassiæ liberarent, & Germaniæ veterem libertatem restituissent: prorsus dissipatū est Concilium Tridentinum, mense Aprili, anno 1552. & milabili

Chytr

rabiliter defensæ sunt ecclesiæ, in quibus pura vox doctrinæ Euangelij, abolitis erroribus & Idolis Pontificijs, antea sonuerat.

Decennio post sub Ferdinando Imp. & Pio IIII. Pontifice, anno 1562. die 18. Ianuarij Concilium Tridenti denuo instauratum & apertum est. Quod Sessio ne II. 26. Febr. saluum conductum Germanis in amplissima forma tribuit.

III. Prorogatur decretum in proximam. IIII. denuo prorogatur.

SESSION V. die 16. Iulij, Doctrina de communione sub utraq; specie & parvulorum publicatur.

SESSIO VI. die 17. Septembris, De vero & propiciatorio Sacrificio Missæ pronunciat, & permissionem calicis ad Pontificem reiicit. VII. die 15. Iulij, anno 1563. de ordinatione Sacerdotum. VIII. die 11. Nouembris, de matrimonio, sponsalibus, diuortijs, &c. definit.

IX. & ultima Sessio die 3. & 4. Decembris, de Purgatorio, de Invocatione Sanctorum, de Imaginibus, de Indulgencij, Delectu ciborum, Ieiunijs, Diebus festis, Catechismo, Missali & Breuiario: breuis bus decretis, paucisq; verbis, immensum teterimarum superlitionum & Idolatri- corum abusum pelagus concludit.

TURONENSIS Synodus in Gallia Narbonensi, circa annum Christi 460. prohibet Sacerdotibus Coniugium, citans illud Apostoli: Qui in carne sunt, Deo placere non possunt. Sed tamen sacerdotem maritum nec capitali supplicio nec excommunicatione puniendum, sed tantum ab officio administrandæ cœnæ Domini remouendum esse sancit.

TURONENSIS II. circa annum Christi 560. sanciuit canones 28. Virginibus castitatem professis coniugium simpliciter prohibet, & sacerdotibus maritis

consuetudinem cum proprijs uxoribus interdicit.

VALENTINA Synodus, in Valentia Galliae Narbonensis vrbe, Constituit ne digami in ministros Ecclesiæ ordinentur.

VALENTINA Synodus, in Hispania, circa annum Christi 500. inter cetera statuit, vt nemo ordinetur, nisi ad ministrum in certo loco vocatus sit.

VASIONENSE Concilium, in Gallia, Tempore Theodosij Iunioris, sanciuit, vt Kyrie Eleison in omnibus ecclesijs frequenter repetatur. Item, vt in omnibus Missis canatur Sanctus, Sanctus, Sanctus. Item, vt presbyteri idoneos iuuenes ad lectionem & explicationem sacrarum literarum assuefiant, qui ipsis in gubernatione ecclesiæ succedant.

VENETVM, circa annum Christi 560. sanciuit, vt Homicidæ, falsi testes, virgines sacræ in stupro deprenhensæ, clerici si ne commendatitijs literis sui episcopi iter facientes, excommunicentur. Repetit etiam aliquot Concilij Agathensis decreta, de moribus clericorum, & præcipit, vt in singulis prouincijs similes ceremoniæ obseruentur.

VIENNESE Concilium, in Gallia Lugdunensi, circa annum 1308. præside Clemente V. Pontifice, cuius Decreta ordine recensentur in Clementinis. Inter cetera sanciuit, vt in Academijs, Roma na, Parisiensi, Oxoniensi, Bononiensi, & Salamanica, in singulis sint duo Professo res Linguae Hebraicæ, Arabicæ, & Chaldaicæ, lib. 5. Clementin. Tit. 3.

VIFORMATIENSIS Synodus, circa Caroli magni tempora, initio repetit confessionem fidet de tribus Personis Diuinitatis. Postea circiter 77.

decreta, de varijs casibus, qui in regenda ecclesia incident, sanciuit.

F I N I S.

Qqq 2 INDEX